

Täysistunto

Tiistai 5.5.2020 klo 14.00—15.47

4. Hallituksen esitys eduskunnalle liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön COVID-19-epidemiasta johtuvien poikkeusolojen vuoksi tehtäviksi väliaikaisiksi muutoksiksi

Hallituksen esitys HE 62/2020 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Keskustelu

14.33 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koronavirusepidemian aiheuttaman poikkeustilan ja kansalaisten liikkumista koskevien rajoitusten vuoksi tarvitaan liikennealan lainsäädäntöön väliaikaisia muutoksia. Tavoitteena on suojata ikäihmisiä ja riskiryhmiin kuuluvia henkilöitä, helpottaa kansalaisten ja yritysten toimintaa poikkeusoloissa sekä turvata kuljetusten toimiminen. Aloite nyt esitettäviin väliaikaisiin poikkeuksiin lainsäädännössä on tullut kansalaisilta sekä toimialan yrityksiltä, järjestöiltä ja viranomaisilta. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian, ja ne on tarkoitettu väliaikaisiksi.

Arvoisa puhemies! Esitys sisältää lähinnä määräaikoihin ja toimitettaviin asiakirjoihin liittyviä muutoksia kuuteen tie- ja rautatieliikennettä sekä merenkulkua koskevaan lakiin.

Ajokorttilain muutoksessa ehdotetaan, että yli 70-vuotiaiden ajokortin uusimista ja liikenneopettajan lupaa koskeva lääkärintodistus voidaan toimittaa poliisille viimeistään lokakuun lopulla. Tämä koskee myös kuorma-auton- ja linja-autonkuljettajan ajo-oikeuden ja taksinkuljettajan ajoluvan uusimista koskevan lääkärintodistuksen toimittamista.

Tieliikenteen ja rautatieliikenteen ammattipätevyysien osalta niiden voimassaolo jatkuu lokakuun 2020 loppuun saakka. Rautatieliikenteen kuljettajan lääkärintodistuksen esittämistä siirretään myöhemmäksi, ellei rautatielääkäri ole edellyttänyt tavanomaista useammin tehtävää lääkärintarkastusta. Merenkulun ammattipätevyyttä, kuten pätevyyskirjojen, lisäpätevyyskirjojen ja luotsilupakirjojen voimassaoloa, jatketaan kuudella kuukaudella uudistamispäivästä. Pätevyyksiä koskevat asiakirjat voi toimittaa Liikenne- ja viestintävirastolle, ja pätevyteen liittyvän näyttökokeen voi suorittaa viimeistään huhtikuun loppuun 2021 mennessä.

Alusrekisterilain muutos mahdollista jäljennöksen toimittamisen aluksen saantotodistuksesta alkuperäisen asiakirjan sijaan. Määräaika poikkeukselle päättyy lokakuun lopussa. Merenkulun alusten turvatarkastuksen osalta Liikenne- ja viestintävirasto voi valtuuttaa hyväksymänsä luokituslaitoksen toimittamaan aluksen turvatarkastukset sekä anta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2020 vp

maan siitä todistuksen. Nämä tarkastukset kohdistuvat ulkomailla oleviin suomalaisiin aluksiin. Väliaikainen valtuutus on voimassa enintään joulukuun 20 loppuun saakka.

Lakimuutoksella mahdollistetaan väliaikaisesti myös joukkoliikenteessä tie- ja rautatie-liikenteen aikataulu- ja reittimuutoksista ilmoittaminen viiden päivän kuluessa nykyisen 60 päivän sijaan. Tämä helpottaa joukkoliikenteen suunnittelua ja mahdollistaa liikennöinnin supistamisen mutta myös laajentamisen koronavirusepidemian hellittäessä.

Arvoisa puhemies! Ehdotetut lakimuutokset vähentävät ikäihmisten ja riskiryhmiin kuuluvien tarvetta liikkua ja asioida toisten ihmisten kanssa koronavirusepidemian aikana. Terveystarkastuksista aiheutuva terveydenhuollon kuormittuminen vähenee. Muutokset helpottaisivat yritystoiminnan keskeytyksetöntä jatkamista ja keventäisivät yritysten hallinnollista taakkaa poikkeusolojen aikana usealla toimialalla, kuten meriliikenteen rahtikuljetuksissa, maanteiden tavarakuljetuksissa ja ajo-opetuksessa puhumattakaan taksiliikenteestä ja linja-autoliikenteestä.

Lakimuutokset turvaavat yhteiskunnan kannalta välttämättömien meri-, tie- ja rautatiekuljetusten jatkuvuutta ja Suomen huoltovarmuutta. Kuten tiedetään, suurin osa Suomen sisäisestä tavaraliikenteestä hoidetaan maanteitse mutta ulkomaankaupassa merkittävin kuljetusmuoto on merenkulku.

Ehdotetuilla lakimuutoksilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia liikenneturvallisuuteen johtuen muun muassa esitettyjen poikkeusten lyhyestä kestosta. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom seuraa poikkeusten toteutumista ja vaikutuksia myös liikenneturvallisuuden osalta. Traficom laatii selvitysraportin puoli vuotta poikkeusolojen päättymisen jälkeen.

Arvoisa puhemies! Euroopan komissio on suhtautunut myönteisesti näiden määräaikojen jatkamiseen, ja muutkin EU-jäsenmaat ovat toteuttaneet joustoja. Sen lisäksi EU-komissio on julkaissut viime viikolla niin sanotun relief-paketin, jossa esitetään vielä lisää joustoja. Asiaa koskeva E-kirje on ministeriössä vielä valmisteilla mutta on tulossa eduskuntaan varsin pian.

Lähtökohtana on kuitenkin, sen jälkeen kun Oikeuskanslerinvirasto, Suomen johtavin juridinen asiantuntija, ja THL, Suomen johtava terveyden asiantuntija, katsoivat, että katsastusten lykkäämiseen ei ole aihetta, kun virustilanne on hallinnassa, että emme ole pitäneet sitä tarkoituksenmukaisena myöskään EU-tasolla. Suomalaiset katsastusasemat ovat luoneet palvelut, joilla riskiryhmään itsensä kokevat voivat antaa ajoneuvon katsastettavaksi käymättä itse asemalla.

Ihan ilmaisena ideana myöskin ehdotan, että tätä palvelua voisi tarjota jopa ilman lisämaksua. Ala on hienolla tavalla vastannut ihmisten pelkoihin entistä paremmalla palvelulla.

14.38 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Aivan niin kuin ministeri sanoi, tämän esityksen, voisiko sanoa, pihvi on todellakin se, että tällä pyritään suojaamaan erityisesti riskiryhmiin kuuluvia henkilöitä ja helpottamaan heidän arkeaan, ja esitys sisältää lähinnä määräaikoihin ja toimitettaviin asiakirjoihin liittyviä muutoksia tie- ja rautatieliikennettä sekä merenkulkua koskeviin säännöksiin.

Ministeri nostikin esille tämän katsastusproblematiikan, ja siihen ovat monilla paikkakunnilla vastanneet myöskin vapaaehtoistyötä tekevät järjestöt ja yksittäiset ihmiset, jotka ovat halunneet auttaa riskiryhmiin kuuluvia lähimmäisiään, ja todellakin autojen katsas-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2020 vp

tukset on saatu sillä tavalla toimitettua. Katsastusasemilla varmasti näitä välimatkoja pystytään hyvinkin noudattamaan, jos näin halutaan.

COVID-19-tartuntatautiepidemian aiheuttaman poikkeustilan ja liikkumista koskevien rajoitusten vuoksi tarvitaan liikennealan lainsäädäntöön näitä väliaikaisia muutoksia, joilla helpotetaan kansalaisten ja yritysten toimintaa ja turvataan myöskin sitten kuljetusten toimiminen. Siinä mielessä nämä ovat kannatettavia ja tärkeitä viedä eteenpäin lainsäädännössä.

14.39 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Haluan antaa kiitosta liikenneministeri Timo Harakalle hyvistä esityksistä ja toimista. Tämä on nimenomaan toimenpide, jolla riskiryhmään kuuluvien iäkkäämpien autoilijoiden kontakteja pyritään nyt välttämään näiden lääkärintodistusten määräaikailla, väliaikailla muutoksilla.

Tässä keskustelussa ministeri nosti esille myös tämän katsastuskysymyksen, joka Suomessa jo hetki sitten oli aiemmin esillä ja nyt myös EU:ssa on noussut esille. Niin kuin edustaja Essayah toi esille, meillä on löytynyt aika hyviä ratkaisuja kansallisesti tähän tilanteeseen, ja nyt kun tartuntatilanne näyttää tämännäköiseltä, ministerin ratkaisut ovat olleet aivan perusteltuja tässäkin tulokulmassa.

Edustaja Essayah puhui vapaaehtoisista, jotka ovat hoitaneet katsastuksia, mutta itse asiassa tämä on luonut myös hyvää uutta palvelua meidän yrityksillemme. Aika monet huoltamot ovat lisänneet palveluitaan niin, että auto haetaan kotoa, tehdään vielä määräaikaistarkastus, käydään katsastuksessa ja palautetaan kotiin, ja jos tälle huollolle ei ole ollut tarvetta, niin meillä myös lukuisat katsastuskonttorit ovat tarjonneet tällaisen hakupalvelun, että auto haetaan asiakkaan kodin pihasta ja palautetaan sinne katsastettuna — erinomaista, hyvää palvelua niin ikäihmisille kuin muillekin riskiryhmiin kuuluville ja yleensäkin niille, jotka näitä palveluita joustavasti tarvitsevat.

Minun mielestäni tässä on hyviä esityksiä, joilla pystytään eteenpäin menemään, ja pitää muistaa tietysti se, että myös katsastusasemat osittain vastaavat meillä liikenteen rekistereiden ylläpidosta ja niiden ajan tasalla olemisestakin, ja siinäkin mielessä on ihan perusteltua, että kun tilanne ei tämän pahemmaksi mennyt, pystytään etenemään tällaisilla kevennetyillä, järkevillä ratkaisuilla, joita tässä meidän eteemme on tuotu.

14.42 Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies! Arvoisa ministeri! Korona vaikuttaa liikenteeseen ja samalla myös kuljetuksiin. Tavarat eivät liiku ja ihmiset eivät liiku, ellei ole kuljettajia, näin se vain on. On järkevää, että näitä kuljettajien ammattipätevyysjuttuja, papereita ja muita, nyt ei hirveällä kiireellä tarvitse koronan aikana toimitella, ja taitaahan olla niinkin, että näitä kurssejakaan ei nyt korona-aikana ole ollut eikä niitä ei ole voinut suorittaa, eli on järkevää, että aikatauluun tulee jonkinlaista järkevyyttä.

Olisi kiva nähdä joskus myös semmoinen asia, että iso osa kaikista niistä kuluista, veroista ynnä muista, mitä peritään liikenteestä ja autoilijoilta ja semmoisilta, korvamerkitäisiin tiestön ja väylien hoitoon. Toivoisin näkeväni joskus vielä enemmän siihen panostusta.

14.42 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa herra puhemies! Hallituksen esityksen tarkoituksena on helpottaa kansalaisten ja yritysten toimintaa sekä turvata kuljetusten toimivuus koronavirusepidemian aiheuttamissa poikkeusoloissa. Tässäkin esityksessä tärkeimpänä ohje-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2020 vp

nuorana on riskiryhmiin kuuluvien henkilöiden suojeleminen. Vähentämällä ihmisten tarvetta liikkuu estämme tehokkaasti viruksen leviämistä.

Ajokorttilakiin esitetään väliaikaista muutosta niin, että ajokorttia uusittaessa lääkärin todistus voitaisiin toimittaa vasta myöhemmin. Lääkärin tapaaminen voitaisiin näin siirtää turvallisempaan ajankohtaan. Samalla perusteella esitetään ammattipätevyyskseen voimassaololle kuuden kuukauden jatkoaikaa. Joukkoliikenteen aikataulu- ja reittimuutoksista on pitänyt ilmoittaa 60 päivää etukäteen. Koronavirusepidemia on vähentänyt joukkoliikenteen käyttöä huomattavasti. Hallituksen esityksessä 60 päivän ilmoitusaikaa lyhennettäisiin merkittävästi. Tämä helpottaisi joukkoliikenteen sopeuttamista vallitseviin olosuhteisiin.

Arvoisa puhemies! Nyt väliaikaisesti muutettavaksi ehdotettu lainsäädäntö on tehty toisia oloja silmällä pitäen.

Puhemies! Pahoittelen, etten ollut paikalla ministerin puheenvuoron aikana. Kiitos siitä, että ministeri on täällä paikalla. Todennäköisesti jo toittekin esille liikenneturvallisuusnäkökulman. Kysyn kuitenkin ministeriltä: kuinka on arvioitu esitettyjen muutosten kokonaisvaikutuksia liikenneturvallisuuteen liittyen?

14.45 Matias Marttinen kok: Arvoisa herra puhemies! Kiitän ministeriä asian esittelystä ja siitä, että esitys on minusta aika tasapainoinen ja siinä on hyvin otettu huomioon myös ne eri näkökulmat, mitä tässä salissa on tämän keskustelun aikana tuotu esille. Pidän hyvänä, että esityksen tavoitteena on ennen kaikkea suojata riskiryhmiin kuuluvia ihmisiä — tämä näkyy muun muassa ajokorttilain väliaikaisten muutosten kautta — ja samoin turvata poikkeusolojen aikana sekä maiden rajojen yli että Suomen sisällä tavarakuljetukset, mitkä koskevat sekä meriliikennettä että maatieliikennettä ja siihen liittyvää lupalainsäädäntöä.

Herra puhemies! Täällä on noussut esille myös tämä katsastustoiminnan tilanne, ja kieltämättä hieman kiinnitin huomiota siinä kohtaa, kun tämä hallituksen esitysluonnos julkaistiin, että miten se oli sinne kirjattu sisälle. Ymmärrän toisaalta sen lähtökohdan, mikä siinä varmasti oli ministeriön valmistelijoiden tavoitteena, kun pohdittiin tätä, onko järkevää tuoda katsastustoimintaan tämän kevään ja kesän osalta tiettyjä poikkeuksia, mutta kuitenkin myös täällä esityksessä on nyt hyvin tuotu esille, niin käytännössä kuitenkin katsastuskonttorit ja katsastusalan toimijat ovat pystyneet hyvin laajasti jo huolehtimaan asiakkaiden turvallisuudesta ja näistä turvaväleistä — ottaen vielä huomioon sen, että tässä luonnoksessa tämä määräaika lähti sieltä maaliskuun puolestavälistä ja olisi jatkunut sinne kesäkuulle, niin käytännössä, kun nyt jo elämme toukokuun alkupuolta, kuitenkin se jousto-vara olisi jäänyt tosiasiaa aika pieneksi, ja siksi minusta täällä esityksessä on myös hyvin kuvattu ne perusteet, että minkä takia sitten, ministeri, olette päätenyt toisenlaiseen ratkaisuun, ja itse asiassa pidän tätä ratkaisua erittäin hyvänä ja perusteltuna tältä osin.

Tätä esitystä on tältä osin hyvä kannattaa, ja pidän myös erittäin hyvänä sitä ratkaisua, mikä katsastustoiminnan osalta on tässä kohtaa tehty. Olisi ollut aika erikoista, että samaan aikaan kun muuta yhteiskuntaa nyt voimakkaasti kuitenkin avataan, siirrytään tässä kriisinhoidossa seuraavaan vaiheeseen, oltaisiin tuotu merkittäviäkin uusia rajoituksia taas tänne liikennetoimialan sisälle, kuitenkin tilanteessa, jossa sairastuneiden määrä on merkittävästi laskenut ja nämä alueelliset erotkin ovat jo varsin suuret siltä osin.

14.47 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Tämä esitys on kannatettava — kiitos hallitukselle siitä — ja erityisesti ehdotus, jossa ajokorttilakiin esitetään muutosta, on var-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2020 vp

masti tässä tilanteessa erittäin paikallaan kansalaisten, varsinkin ikäihmisten kannalta. Eli tämä muutoshan mahdollistaa ajokortin uudistamiseen tarvittavan lääkärinlausunnon toimittamisen jälkikäteen, kuitenkin viimeistään viiden kuukauden kuluessa ajokortin uudistamispäivämäärästä, jos ajokortti pitää uudistaa 31.10.2020 mennessä.

Koronavirusepidemia on johtanut siihen, että terveydenhuolto on kuormittunut ja kiireettömiä asiointiaikoja on vaikea saada. Yksityiseltä puolelta niitä varmasti saisi, mutta siellä se on yleensä huomattavasti kalliimpaa eikä näitä palveluja ole kaikkialla Suomessa saatavilla. Täällä hallituksen esityksessä todetaan, että tällä viiden kuukauden liukumalla varmistettaisiin se, että terveydenhuolto ei sitten epidemian jälkeen kuormittuisi, mutta kannan kuitenkin huolta tästä kuormituksesta, koska pidän kyllä aika itsestäänselvänä, että kyllä se kuormitus tulee olemaan aikamoinen, kun tästä epidemiasta pääsemme, ei pelkääntään nyt tästä syystä, vaan muun muassa sen takia, että elektiiviset eli kiireettömät leikkaukset ovat siirtyneet epidemian jälkeiseen aikaan, samoin monet pitkäaikaissairauksien lääkäriajat. Tässä on esitetty huolia, että esimerkiksi syöpätutkimuksiinkaan ihmiset eivät ole hakeutuneet, ja on mahdollista, että me näemme jatkossa lisääntyvää sairastuvuutta ja todellakin sitä terveydenhuollon kuormitusta. Joka tapauksessa tämä esitys on tässä vaiheessa tarpeen, ettei kansalaisille tule turhaa painetta lähteä juuri tämän syyn takia nyt terveydenhuoltoon, mutta todellakin terveydenhuollon puolella joudutaan tätä kuormitusta myöhemmin kyllä käsittelemään ja löytämään keinoja, miten siitä sitten jatkossa selviydytään.

14.50 Ari Torniainen kesk: Arvoisa herra puhemies! Lämmin kiitos ministerille asian esittelystä ja siitä, että hallitus on tuonut tämän hallituksen esityksen tänne saliin. Itse toivon, että tämä saa ripeän käsittelyn, ja uskon, että se myöskin saa valiokunnassa ripeän käsittelyn ja saadaan mietintö aikaiseksi ja laki voimaan. Kiitos myöskin koko tälle salille siitä, että tämä on saanut yhteistä ymmärrystä ja yhteisen näkemyksen ilmeisesti kaikissa eduskuntaryhmissä. Se on hyvä merkki siitä, että asia on valmisteltu hyvin ja on tärkeä asia. Tällä muutoksellahan helpotetaan kansalaisten ja yritysten toimintaa ja turvataan kuljetusten toimivuus näissä vaikeissa poikkeusoloissa. Tavoitteena on suojata erityisesti ikäihmisiä ja riskiryhmiin kuuluvia henkilöitä.

Muutaman asian haluan nostaa tästä esille:

Etenkin taksiala ja linja-autoala ovat erittäin suurissa vaikeuksissa tällä hetkellä johtuen siitä, että käyttöasteet ovat laskeneet erittäin alhaisiksi, ja siksi on tärkeää, että tässä hallituksen esityksessä kiinnitetään myöskin tähän huomiota. Itse toivon, että myöskin jatkossa tässä ehkä sitten seuraavia tukipaketteja tai muita kun tuodaan, voidaan katsoa myöskin, miten bussiliikennettä, linja-autoliikennettä, voidaan tukea.

Sitten tämä, että lääkärintodistukset voidaan toimittaa jälkikäteen: On erittäin hyvä asia kaiken kaikkiaan, että me suojelemme yli 75-vuotiaita niin, että he eivät joudu kosketuksiin turhan usein eri tahojen kanssa.

Se, että täällä kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyskatsastusten voimassaolo jatkuisi 31.10.2020 asti ilman vaaditun jatkokoulutuksen suorittamista, on omasta mielestäni hyvä asia, ja kaiken kaikkiaan itse toivon, että myöskin kun palaamme korona-ajan jälkeiseen elämään, meillä kiinnitetään huomiota näihin erilaisten lupakorttien ja pätevyysvaatimusten aikarajoihin, että voisiko niitä ehkä tarkistella höllemmiksi. Itse toivon niin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2020 vp

Sitten tämä asia, että ajoneuvojen määräaikaikatsastusten lykkäämisestä luovuttiin: on erittäin hyvä, että meillä katsastusala itsekin on kiinnittänyt tähän huomiota ja on reagoinut ja tekee uudistustoimenpiteitä.

Arvoisa herra puhemies, ihan lopuksi: Tämä ei liity oikeastaan tähän hallituksen esitykseen, mutta kun liikenneministeri on paikalla, haluan tuoda sen huolen, joka on tuolla itä- ja kaakkoisrajalla etenkin tullimiesten taholta tullut esille. Kun ulkolaista rekkaliikennettä tulee esimerkiksi Venäjän puolelta, niin miten niitä tarkistetaan, minkälaiset ovat suojava-rustukset ja niin poispäin? Tähän ohjeistukseen itse toivon, että kiinnitetään myöskin jat-kossa huomiota.

14.53 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys on koronavirus-epidemiaan liittyvien rajoitustoimien hienosäätöä — tärkeitä toimia, pienimuotoisia mutta tärkeitä omalla tavallaan. Haluaisin, arvoisa puhemies, kiinnittää yhteen seikkaan tässä huomiota, ja se on riskiryhmien eristyksissä olon edelleenkin helpottaminen tai se, että ei luoda tilanteita, joissa he kohtaisivat tarpeettomasti muita ihmisiä. Tässä on ennen kaikkea nyt kyse tästä yli 70-vuotiaiden ajokorttien uusimiseen tehtävästä pienestä hienosäädöstä.

On tärkeä huomioida yli 70-vuotiaiden tilanne, mutta kun on todennäköistä, että koronavirus nyt tulee olemaan pysyvämminkin täällä meidän keskuudessamme, niin jossakin vaiheessa me olemme siinä tilanteessa, että me joudumme vielä nyansoimaan tarkemmin näitä yli 70-vuotiaille esitettyjä toivomuksia karanteenin kaltaisista oloista. Tämänhetki-nen tilannehan tässä, jos kuolleisuustilastoja katsotaan koronaviruksen osalta, on se, että mediaani-ikä kuolleilla on 84 vuotta ja 70 prosenttia kaikista kuolleista on yli 80-vuotiaita, eli se keskeinen piikki, kriittinen kohta näyttäisi pikemminkin olevan 80 vuotta kuin 70 vuotta. 70—79-vuotiaita kuolleista on noin viitisentoista prosenttia ja loput ovat sitten alle 70-vuotiaita. Kyllä, 70-vuotiaat ovat myöskin riskiryhmää, itsestäänselvästi, se näkyy näistäkin tilastoista. Mutta ehkä sittenkin joudumme jossain vaiheessa vähän miettimään sitä, miten tämä normaali elämä saadaan aikaiseksi, koska onhan se nyt kohtuutonta, että kun yksinäisyys on ollut meidän ikäihmistemme kansantauti jo aikaisemmassa vaiheessa, niin nyt tämä koronakriisi aivan ymmärrettävästi on johtanut siihen, että tätä eristyksissä oloa entistä enemmän vain edistetään, edesautetaan — tavallaan vielä suosituksenomaisesti. Meidän täytyy yrittää miettiä niitä konsteja, millä tästä myöskin seuraavassa vaiheessa päästään irti, ja olen aivan varma, että hallitus sitä miettiikin.

14.56 Seppo Eskelinen sd: Arvoisa puhemies! Vaikka edustaja Reijonen ei ole paikalla, on pakko kommentoida hänen puheenvuoroansa perusväylänpidon rahoituksesta. Tämä hallitushan juuri sinne lisää noin 400 miljoonaa vuodessa, ja sehän näkyi tänä vuonna esi-merkiksi asfaltoinneissa niin, että lähes 4 000 kilometriä pintoja on uusittu. Että kannattaa hallitusohjelma lukea siellä oikeallakin reunalla.

Minusta hyvä valmistelu ministeriltä ja ministeriöltä — kaikki nämä ajokorttilain sekä poikkeuslupien muutokset tuodaan nyt sitten kerralla tänne. Tässähan on hiukan poikettu normaalista säädösten kuulemisesta, mutta olennaista tässä on, että kumminkin kaikki kes-keiset tahot on kuultu ja minusta hyvin huomioitu myös sitten näissä lainsäädäntömuutok-sissa ja asetuksissa — järkeviä muutoksia niin terveydenhuollon näkökulmasta, lisäkuor-mituksen näkökulmasta kuin sitten myös erityisryhmien, työntekijöiden ja ikäihmisten osalta ja heidän suojaamisensa osalta tässä koronatilanteessa. Tärkeintä tässä on tietysti se, että tällä turvataan se, että Suomessa edelleen kumipyörät pyörivät, raiteilla kulkee tavaraa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2020 vp

ja myös vesiliikenteessä tavara kulkee, ja myös sitten se, että tällä ei vaaranneta nyten siten elinkeinojen harjoittamista erityisesti taksiliikenteen ja muitten puolelta. Hyviä uudistuksia tähän tilanteeseen, ja hyvä valmistelu.

No sitten tähän katsastusasiaan. Siitä on paljon tullut yrityksiltä kiitoksia. He ovat oikeasti tähän palvelukonseptiin nyt sitten kiinnittäneet tässä koronatilanteessa huomiota. Edustaja Marttinen minusta hyvin kuvasi sitä, minkälaista palvelutarjontaa, repertuaaria siellä tällä hetkellä tehdään, ja myös sitten turvallisuus- ja kaikki puhtauselementit on otettu käyttöön. Tämähän olisi tarkoittanut monen katsastuskonttorin osalta kyllä todennäköisesti nurin menoa, jos luukut olisi pistetty kiinni. Ja tietysti nyt nämä sivuraiteet, mitä nyt on tässä tulossa, vähän arveluttavat, mutta minusta hyvä reagointi ministeriltä. Ja tässä nyt ei sen liikenneturvallisuuden osalta olla kyllä mitään ihmeellisiä harppauksia nyt sitten tekemässä — kun joku on kysellyt — eli on kumminkin lyhytaikaisista ja väliaikaisista toimenpiteistä kysymys.

14.58 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa herra puhemies! Hallitus on viime viikkojen aikana tuonut tähän saliin yli sata esitystä ja asetusta vallitsevaan koronakriisiin vastaamiseksi, ja on kiitoksen arvoinen paikka, että liikenneministeri tuo saliin nyt myös liikennealan lainsäädäntöä väliaikaisesti muuttavan esityksen, jolla ennen kaikkea turvataan tie- ja raideliikenteen sekä merenkulun jatkuvuutta poikkeusoloista huolimatta ja jolla on se yksi yhteinen tekijä, eli suojellaan ihmisiä ja riskiryhmiä kontakteilta.

En lähde toistamaan kaikkea tässä hyvässä keskustelussa jo esille tuotua, jota tämä esitys sisällään pitää. Totean niin, että on hyvä, että tässä on paalutettu yhteen useita eri esityksiä, pidennetty määräaikoja ajokorttien umpeutumiseen liittyen, jotta nyt tällä hetkellä tuota kuormitusta tuolla terveydenhuollon puolella voidaan vähentää, ja että nämä tulevat todellakin tässä pakettina eikä kaikki yksittäin esityksinä. Näin myöskin on sujuvampaa tämän eduskuntakäsittelyn kannalta.

Täällä todella on käyty hyvää keskustelua, jota olen tarkkaavaisena kuunnellut, ja uskon tämän keskustelun pohjalta, että meillä liikenne- ja viestintävaliokunnassa on hyvät mahdollisuudet käsitellä tämä esitys hyvässä yhteistyössä sekä myöskin nopeassa aikataulussa niin, että saadaan nämä muutokset mahdollisimman pian voimaan. Olemme jo hieman ennakoineet: kun tämä esitys annettiin, pyysimme jo tästä itse asiassa 20 kirjallista lausuntoa, joita pääsemme sitten huomenna valiokunnan kanssa työstämään, ja tämä lähetekeskustelu tässä myös toimii hyvänä evästyksenä.

Liikenneturvallisuus on itselleni hyvin tärkeä asia, ja on hyvä todeta, että tässä esityksen perusteluissa on tuotu esille se, että tällä määräaikaisella muutoksella poikkeusolojen aikana ei nähdä vaikutuksia liikenneturvallisuuteen, koska tämä on todellakin niin lyhytkestoinen. Muutokset siirtävät myöskin Liikenne- ja viestintävirastolle aiheutuvaa työkuormaa sitten näiden poikkeusolojen jälkeiseen aikaan. Niinhän se on, että nyt tekemättä jätetty odottaa meitä kaikkia tuolla jossain tulevassa. Mutta kiitos ministerille, me teemme valiokunnassa parhaamme tämän asian eteen.

15.01 Sheikki Laakso ps: Arvoisa herra puhemies! Tosiaan täytyy ministerille sanoa, että hyvin on homma niin sanotusti pakettiin tehty meille sinne valiokuntaan, elikkä me todennäköisesti aika helposti saamme suhteellisen nopeastikin tehtyä. Salissa on tietysti puheenjohtaja, varapuheenjohtajakin, paikalla, niin samoin puhein: en usko, että tämän kanssa tarvitsee kauheasti painiskella.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2020 vp

Ainoa huoli, minkä tuon: Yksityisten Katsastustoimipaikkojen Liitto on huolestunut hieman EU-artiklan sanamuodosta, ja nyt haluan tuoda julki sen, että jos ministeri ottaisi sen verran palloa haltuun ja katsoisi, ettei vain missään nimessä käy sellainen lapsus, että me joudumme nämä katsastusasemat laittamaan kiinni. Täytyy sanoa, että itse en ole rehellisesti sanottuna siihen artiklaan tutustunut niin tarkkaan, että voisin sanoa, pitääkö paikkansa, mutta tällaisen huolen olen kuitenkin kentiltä kuullut, kun ala on tietysti omien juttujen takia aika tuttu.

On hienoa, että noissa korttijutuissa ja näissä tulee joustoa näihin hommiin, ammattipätevyyskorttienkaan saamisessa ei ole niin kauhea kiirus. Tosin olen sitä mieltä, että ammattipätevyyskortit voisi lopettaa kokonaisuudessaan, koska niiden tarkoitushan on ollut parantaa vaikka liikenneturvallisuutta ja alan osaamista, mutta todellisuudessa se tekee juuri päinvastoin — siitä voin kertoa joskus. Mutta vähintään sen verran ainakin, mitä valiokunnan varapuheenjohtaja Torniainen otti puheeksi, että olisi pitempiä aikoja. Henkilökohtaisesti omakin kortti tämän nykyisen työn takia on mennyt vanhaksi, ja nyt ei ole mitään asiaa sitten muuhun kuin harrastehommiin tuonne isojen autojen rattiin. — Kiitoksia.

15.03 Veijo Niemi ps: Arvoisa herra puhemies! Poliisina ollessani käsittelemällä juurikin näitä ajokorttiasioita ja lupapäätöksiä, lääkärintodistuksia ynnä muita. Pidän todella hyvänä ajatuksena tämän siirtoa, mutta pyytäisin arvoista ministeriä huomioimaan sen, että tulee ehdottomasti muistuttaa siellä siirtoajan loppuvaiheessa sitten tästä lääkärintodistuksen hankinnasta, että ei käy jollekin seniorille sillä tavalla, että aika menee umpeen ja hän ei enää muistakaan, että olisi pitänyt käydä lääkärissä. Että otetaan tämä huomioon.

Tässä ammattipätevyyshommassa siirto on varmasti myös paikallaan, kunhan näitä kyseisiä kurssipäiviä saadaan sitten riittävästi siinä vaiheessa, kun alkaa olla vanhenemassa se ammattipätevyyskortti.

Tämä katsastuksen siirto: Itsekin kävin oman autoni omalla paikkakunnallani katsastamassa ja keskustelin näiden katsastusmiesten kanssa, eivät pitäneet sitä tarpeellisenä. Itse tein siinä tällaisia selkeitä huomioita: oli huomioitu käsidesi, etäisyydet, asiakkaat odottivat kohtuullisella ilmalla katsastusaseman ulkopuolella sen oman auton katsastamista ja katsastuksen jälkeen katsastusmies desinfiointiaineella pyyhki myös auton ohjauspyörän ja vaihdevivun, elikkä kyllä tämä varsin hyvin oli huomioitu. En pidä tarpeellisenä tällaista katsastusajan siirtoa tässä tilanteessa. — Kiitos.

15.05 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka: Arvoisa puhemies! Kiitoksia edustajille hyvistä ja ystävällisistä evästyksistä.

Edustaja Reijonen tosiaan poistui. Olisin myöskin maininnut sen, että tällä hallituskaudella pannaan pitkälti toista miljardia euroa teiden päällystysten lisäämiseen, perusväylänpitoon. Ja se tarkoittaa todella tänä kesänä sitä, että 2,5-kertainen on se määrä, joka jo budjetissa on todettu, että tulee lisää päällystystöitä viime kesään verraten. Mutta ei siinä vielä kaikki. Valmistelemme lisätalousarviota, jossa päällystystöihin varataan vielä lisää näitä määrärahoja juuri sen tähden, että ne asfalttiautot ovat jo liikkeellä, ne saadaan käyttöön välittömästi, siellähän ne jo ovat teillä. Ja kun normaalisti normaalioloissa ne tietyt ehkä vähän tuppaaavat harmittamaan, niin ehkä me nyt näemme ne tietyt merkinä siitä, että elämä jatkuu, talous vielä kasvaa jonakin päivänä ja tulevaisuus tulee.

Tämän COVID-19-viruksen osaltahan on sanottava, että tilannehan muuttuu ja on muuttunut koko ajan. Vielä viikkoja sitten oli tilanne, jossa useat ikäihmiset olivat huolissaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2020 vp

tästä katsastusasiasta. Ja totta kai haluamme palvella kansalaisia ja selvitimme sen, että olisi siko tässä mahdollisuus joustoihin. Silloin — tuntuu kuin puhuisimme aivan eri ajasta, kun puhun vain muutaman viikon takaisista ajoista — myöskin vakavasti monet olivat yhteydessä ja esittivät, että renkaanvaihtoa pitäisi ehdottomasti lykätä. Mutta nyt olemme onneksi tilanteessa, että on aika yksimielinen näkemys siitä, että tilanne on hallinnassa ja tällaisiin toimiin ei ole tarvetta.

Mutta tämä ehkä vastauksena edustaja Räsäselle, että tavoitteenamme nyt on tietenkin sen tiedon varassa, missä nyt olemme, jakaa tasaisemmin tätä kuormitusta. Nyt itse asiassa juuri tällä hetkellä näyttää siltä, että julkiselle puolelle saa aika hyvin aikoja, jos ei ole välttämätöntä lykätä erilaisia tarpeita.

Edustaja Kivisaari kysyi liikenneturvallisuudesta, johon valiokunnan puheenjohtaja Kymäläinen jo vastasikin: ei merkittäviä vaikutuksia. Mutta jos lykkäisimme niitä katsastuksia, niin silloinhan meillä olisi teillä useita kuukausia, ellei pidempäänkin, huonokuntoisia ajoneuvoja, ja silloin tilanne olisi aivan toinen. Tietenkin se myöskin osaltaan hidastaisi autokannan uudistumista, joka on myöskin tavoitteenamme. Nyt näistä EU:n suunnitellun direktiivin monista huolista mainitsen vain nämä.

Varapuheenjohtaja Torniainen kiinnitti aivan oikein huomiota taksialan ja linja-autotalan ahdinkoon. Tämä koskettaa minua joka päivä. Tietenkin haettavissa on yleisiä yritystukia, mikä on joitakin satoja takseja jo auttanut. Ja onneksi koulukyydit nyt sentään käynnistyvät. Mutta meidän on pystyttävä pitämään julkisen liikenteen toimintaedellytyksistä huolta, ja meidän kaikkien ehkä velvollisuuskkin on pyrkiä kaikin keinoin palauttamaan myöskin ihmisten luottamus siihen, että julkisella liikenteellä kulkeminen on turvallista. Se on tässä myöskin meidän yhteinen tehtävämme.

Mitä liittyy sitten taas tähän rajaturvallisuuteen, niin sosiaali- ja terveysministeriö sekä Rajavartiosto ovat ohjeistaneet huolellisesti sekä kaikissa satamissa että kaikilla maarajoilla näitä ammattikuljettajia. On tietenkin kaikkien yhteinen etu, sekä työnantajien että työntekijöiden, että kuljettajat pysyvät terveisinä ja että pyörät pyörivät ja tavarat kulkevat. Tässä AKT ja SKAL, työnantaja- ja työntekijäliitot, ovat tehneet hyvää yhteistyötä, ja voin ilokseni todeta, että terveystilanne tämän yhteiskuntamme avainhenkilöstön osalta on aika hyvä.

Näillä saatesanoilla voinen jättää tämän hallituksen esityksen valiokunnan hyviin käsiin.

15.09 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Kiitos ministerille, että olitte täällä tämän keskustelun ajan, ja kiitos erittäin hyvistä ja selventävistä vastauksista.

Haluan vain sen verran kommentoida, että todellakin julkiselle puolelle niitä aikoja saa, mutta se johtuu aika pitkälti siitä, että ihmiset eivät uskalla nyt hakeutua terveyskeskukseen. Varsinkin monet iäkkäät ihmiset, yli 70-vuotiaat, ottavat tämän karanteenisuosituksen hyvin vakavasti ja pelkäävät lähteä liikkeelle terveyskeskuksiin. Sen takia on nähtävissä ja on pelättävissä, että se terveydenhuollon kuormitus siinä vaiheessa, kun liikkeelle lähdetään, on todella suuri, ja siihen samaan summaan tulevat sitten myös nämä ajokorttilausuntojen uudistukset. Mutta sinänsä olisi hyvä tätä sanomaa viedä, että nyt kuitenkin kannattaa käydä se ajokortti uusimassa jo tässä vaiheessa eikä käyttää sitä 5 kuukauden lykkäysaikaa — ainakin kannattaa kysyä sieltä terveyskeskuksesta tätä mahdollisuutta.

Keskustelu päättyi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2020 vp

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.